

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор
 з науково-методичної та
 навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ І ПРОЕКТНОЇ ГРАФІКИ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022

«Дизайн» (за видами)

освітній рівень перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02130554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2936
(підпис)	(підпис, ініціали)
«	» 20 16 р.

2016-17 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» для студентів спеціальності 022 «Дизайн» (за видами).

Розробник: Світлична О. М., доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від «29» вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри
дизайну

Н. І. Кравченко

_____, 2016 рік
_____, 2017 рік

**1. Опис навчальної дисципліни
«Основи композиції і проектної графіки»**

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» (шифр і назва)	Нормативна	
	спеціальність 022 «Дизайн» (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин - 180		Семестр	
		1-й	2-й
		Аудиторні години	
		28	42
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1/3	2 год.	2 год.	
	Практичні		
	26 год.	40 год.	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	28 год.	42 год.	
	Модульний контроль:		
	4	6	
	Семестровий контроль		
	30		
Вид контролю:			
залік	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності для самостійного творчого вирішення завдань професійної діяльності, формування творчого світогляду студентів та розвиток дизайн-мислення в композиційній творчості, що базується на взаємодії графічного проектування та художньої творчості.

В процесі освітньо-професійної підготовки майбутнього дизайнера дисципліна «Основи композиції і проектної графіки» має пропедевтичний характер. Формування професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну здійснюється від набуття студентами знань та навичок для самостійного творчого вирішення дизайнерських задач щодо створення площинних композицій через формування об'ємно-просторових композицій до реалізації глибинно-просторових композицій як фундаментальної основи проектної діяльності. При цьому студентами вивчаються різні аспекти професійної діяльності дизайнера з урахуванням впливу сучасного прогресу на методи й форми проектної роботи.

Завданнями дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» є: ознайомлення з теоретичними основами мистецтва композиції та гармонізації художніх форм, оволодіння засобами графічної формалізації й стилізації, сучасними та класичними техніками композиційних прийомів; набуття вмінь та навичок у матеріалізації інформації та створенні художніх образів засобами композиції; формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Фахові компетентності базові (Організаційна, Мистецтвознавча) та спеціальні (Проектно-творча, Технологічна), а саме:

- Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську діяльність та взаємодію її суб'єктів.
- Володіння професійним термінологічним апаратом.
- Знання історії та теорії стилів, напрямів і течій у мистецтві й дизайні.
- Здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та прийомів провідних дизайнерів.
- Володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну (поліграфічна продукція, пакування, фірмовий стиль, плакат, книжкова графіка,

носії реклами, медіа-простір тощо).

- Володіння знаннями й уміннями у галузі інформатики та комп'ютерних технологій з дизайн-проекування.
- Здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел (електронних, письмових, архівних і усних) для виконання конкретного дизайнерського завдання.

Результати навчання (знання та практичні навички й уміння). Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з теорії та практики композиції, студенти набувають умінь та навичок:

- правильно визначати структурні принципи побудови площинної композиції;
- практично застосовувати засоби композиції при моделюванні різних типів композицій із заданими властивостями;
- коректно інтерпретувати зображення в процесі розробки дизайн-продукту;
- використовуючи знання виражальних засобів та теорії композиції, самостійно виконувати дизайн-розробки в різних видах та жанрах мистецтва;
- володіти методикою обробки графічних матеріалів в процесі дизайн-проекування;
- методично вірно володіти термінологією для майбутньої професійної діяльності.

Основними формами організації навчальної роботи є робота в аудиторії під контролем педагога, а також самостійна робота з аналогами, літературою, репродукціями, відвідування музеїв, виставкових зал, фахових виставок тощо, що сприяє розвитку образного мислення та творчих здібностей студентів. Набуті знання з основ композиції та проектної графіки закріплюються в процесі виконання практичних робіт, а також під час індивідуальних занять та модульного контролю. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» завершується складанням екзамену у 2 семестрі.

3. Програма навчальної дисципліни 1 курс 1-й семестр

ФОРМАЛЬНО-ОБРАЗНА КОМПОЗИЦІЯ

Змістовий модуль 1. Виразно-графічні засоби композиції.

Тема 1. Виразно-графічні засоби композиції. Принципи організації площини.

Лекція 1. (2 год.)

Вступ до курсу. Засоби, прийоми, принципи дизайнерської композиції. Рекомендації по застосуванню даного матеріалу під час навчального процесу. Точка, лінія, пляма. Лінійно-пластична форма. Симетрія – асиметрія, статика – динаміка, рівновага. Різні види повторюваностей – основа орнаментальної структури. Відношення – пропорції. Розмір – масштаб.

Основні поняття теми: графічні засоби зображення, лінійна графіка, візуальний код, зорове сприйняття.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/) 43

<http://kak.ru/>

Практичні заняття (26год.)

Тема 2. Точка, лінія, пляма як зображувальні засоби.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

Створити серію робіт засобами графіки: точка, лінія, пляма у різноманітних співвідношеннях, що зображують біонічну форму.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 3. Точка, лінія, пляма як засоби виразності емоцій та настроїв.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

Створити серію робіт засобами графіки: точка, лінія, пляма у різноманітних співвідношеннях, що показували б асоціативне візуально-графічне вираження з умовною назвою «Пори року» (зима, весна, літо, осінь). Композиції не повинні мати чітко виражених предметних орієнтирів.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- Взаємозв'язок графіки та емоції (або настрою);
- графічні засоби вираження емоцій та зображення навколишнього середовища в умовно-впізнаваних формах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 4. Загальні принципи організації площини. Композиційний центр, засоби його передачі. Акцент – домінанта: принципові відмінності між цими поняттями. Відкрита – замкнута композиція. Візуально-графічне вираження протягування – відштовхування між елементами композиції. Поняття «розсипана» композиція.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

За допомогою трьох наборів із 7 – 9 простих геометричних форм (квадрати, прямокутники, трикутники, кола) однакових за розмірами і пропорціями у кожному наборі створити три асоціативні композиції з умовною назвою «Предмет», «Інтер'єр», «Екстер'єр».

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- Взаємозв'язок графіки та емоції (або настрою);
- графічні засоби вираження емоцій та зображення навколишнього середовища в умовно-впізнаваних формах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 5. Вигини площини. Поняття «модуля». Метрична та ритмічна повторюваності. Метричні та ритмічні ряди. Визначення комбінаторики. Основи орнаменту.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

За допомогою обраного модуля із простої геометричної форми (квадрат, прямокутник, трикутник або коло) створити серію графічних робіт, кожна з яких виражає певне поняття: розшарування площини (рельєф, об'єм, простір); розтягнення, тиск, зкручування; зруйнованість, невпорядкованість; динаміка, рух, розвиток тощо.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- Взаємозв'язок графіки та емоції (або настрою);
- графічні засоби вираження емоцій та зображення навколишнього середовища в умовно-впізнаваних формах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 6. Контраст - нюанс.

На прикладі будь-якої біонічної форми (рослина або тварина) створити серію графічних робіт, в кожній з яких відобразити певний вид контрасту. Наприклад: «контраст ліній» (товщина, пластика), «контраст фактур» (гладенький, шорсткуватий), «контраст розмірів» (великий, малий) тощо.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- Взаємозв'язок графіки та емоції (або настрою);
- графічні засоби вираження емоцій та зображення навколишнього середовища в умовно-впізнаваних формах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 7. Інтерпретація орнаментальних композицій певних історичних періодів та їхня графічна адаптація до модерністських та постмодерністських візуально-графічних традицій.

На прикладі будь-якої біонічної форми (рослина або тварина) створити інтерпретації орнаментальних композицій певних історичних стилів.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- Взаємозв'язок графіки та емоції (або настрою);
- графічні засоби вираження емоцій та зображення навколишнього середовища в умовно-впізнаваних формах.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

1 курс 2-й семестр ОСНОВИ СТИЛІЗАЦІЇ

Змістовий модуль 2. Основи стилізації

Тема 1. Стилiзація.

Лекція 1. (2 год.)

Визначення стилю. Стилiстика i стилiзація. Засоби та прийоми стилiзації. Лінійно-пластична форма. Рекомендації по застосуванню даного матеріалу під час навчального процесу. Гіперболізація, метафоричність, асоціативність.

Основні поняття теми: графічні засоби зображення, лінійна графіка, візуальний код, зорове сприйняття.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/) 43

<http://kak.ru/>

Практичні заняття (40 год.)

План

Тема 2. Засоби стилізації. Спрощення, ускладнення, силуетність.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

На прикладі будь-якої біонічної форми (рослина або тварина) створити серію графічних робіт, в кожній з яких відобразити окремий засіб або прийом стилізації. Наприклад: «силуетність», «спрощення», «ускладнення» тощо.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 3. Визначення стилю. Формальні ознаки історичних стилів.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

На прикладі будь-якої біонічної форми (рослина або тварина) створити серію графічних робіт, в кожній з яких графічними засобами відобразити певний історичний стиль. Наприклад: «давньоєгипетський», «барокко», «техно», «флореальний модерн» тощо.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 4. Стиль і стилістика в декоративній композиції та декоративно-прикладному мистецтві.

Створити серію робіт «Натюрморт», «Пейзаж», «Портрет» в обраній стилістиці декоративно-прикладного мистецтва (вітраж, батік, мозаїка, витинанка вишивка тощо) або імітуючи авторську стилістику певного автора (Г.Нарбут, К.Філіпс, Л.Бакст тощо).

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 5. Стиль та стилістика. Авторська стилістика. Графічна основа ілюстрації та анімації

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

Створити серію творчих робіт з умовною назвою «Я та мої звірі».

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 6. Авторська стилістика та емоції (настрій)

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

На прикладі будь-якої біонічної форми (біонічна або штучна форма) створити серію графічних робіт, в кожній з яких графічними засобами відобразити певний обраний настрій на умовну тему «Образ дерева (стілця, шафи, жирафа, півника, орхідеї, ірису тощо)». пейзаж - настрої.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>
<http://www.illuzi.ru/>

Тема 7. Гіперболізація, метафоричність. Асоціація та образ. Формально-композиційний образ стану природи.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

Створити серію творчих графічних робіт на тему «Стан природи» (стан пір року, добові явища, явища природи) за допомогою умовно-впізнавальної стилізації.

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>
<http://www.illuzi.ru/>

Тема 8. Формальні засоби композиції та стилізація у створенні образно-асоціативних композицій на запропоновану тему.

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

Створити творчу роботу на обрану або запропоновану тему, використовуючи авторську стилістику та умовно-впізнавану стилізацію. Наприклад: «Жар-пиця», «Березнеїв коти», «Березовий гай», «Північне сяйво», «Промислове місто», «Технологія приготування борщу» тощо

Матеріали: папір (формат А4), пензель, перо, туш, гуаш, акварель, фломастери

Техніка виконання: чорно-біла графіка, аплікація, мішана техніка тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення предметів оточуючого світу та біонічних форм.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

№ п/п	Назви розділів, тем	Аудиторна робота			Самостійна робота	МКР	Семестровий контроль	Всього годин
		Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття				
1 курс 1-й семестр								
Змістовий модуль 1. Виразно-графічні засоби композиції.								
1.	Виразно-графічні засоби композиції. Принципи організації площини.	2						2
2.	Точка, лінія, пляма як зображувальні засоби.		4		4			8
3.	Точка, лінія, пляма як засоби виразності емоцій та настроїв.		4		4			8
4.	Загальні принципи організації площини.		4		4			8
5.	Вигини площини. Поняття «модуля». Метрична та ритмічна повторюваності. Метричні та ритмічні ряди. Визначення комбінаторики. Основи орнаменту.							
	Оригінальність вирішення теми		2		2			4
	Композиція аркуша		2		2			4
6.	Контраст - нюанс.							
	Оригінальність вирішення теми		2		2			4
	Стилістична єдність		2		2			4
7.	Інтерпретація орнаментальних композицій							
	Композиція аркуша		2		2			4
	Оригінальність вирішення теми		2		2			4
	Стилістична єдність		2		4			8
						4		4
	Всього у модулі годин:	2	26	-	28	4		60
	Всього годин за навчальним планом на 7 семестр:	2	26	-	28	4		60

1 курс 2-й семестр								
Змістовий модуль 2. Основи стилізації								
1.	Стилізація.	2						2
2.	Засоби стилізації.		4		4			8
3.	Визначення стилю.		6		4			10
4.	Стиль і стилістика в декоративній композиції та декоративно-прикладному мистецтві.		6		6			12

5.	Стиль та стилістика. Авторська стилістика. Графічна основа ілюстрації та анімації						
	Оригінальність вирішення теми		4		4		8
	Композиція аркуша		2		2		4
6.	Авторська стилістика та емоції (настрій)						
	Оригінальність вирішення теми		2		2		4
	Стилістична єдність		2		2		4
7.	Гіперболізація, метафоричність. Асоціація та образ.						
	Композиція аркуша		2		2		4
	Оригінальність вирішення теми		2		2		4
8.	Формальні засоби композиції та стилізація у створенні образно-асоціативних композицій						
	Композиція аркуша		2		2		4
	Оригінальність вирішення теми		2		2		4
	Стилістична єдність		2		4		6
					8	30	38
	Всього у модулі годин:	2	40	-	42	8	120
	Всього годин за навчальним планом на 8 семестр:	2	40	-	42	8	120

5. Теми лекцій і практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1-й семестр	
	ЗМ 1. Виразно-графічні засоби композиції.	28
I	Лекції	
1	Виразно-графічні засоби композиції. Принципи організації площини.	2
II	Практичні заняття	
1	Точка, лінія, пляма як зображувальні засоби.	4
2	Точка, лінія, пляма як засоби виразності емоцій та настроїв.	4
3	Загальні принципи організації площини.	4
4	Вигини площини. Поняття «модуля». Метрична та ритмічна повторюваності. Метричні та ритмічні ряди. Визначення комбінаторики. Основи орнаменту.	
	Оригінальність вирішення теми	2
	Композиція аркуша	2

5	Контраст - нюанс.	
	Оригінальність вирішення теми	2
	Стилістична єдність	2
6	Інтерпретація орнаментальних композицій	
	Композиція аркуша	2
	Оригінальність вирішення теми	2
	Стилістична єдність	2
2-й семестр		
ЗМ 2. Основи стилізації.		42
I	Лекції	
1	Стилізація.	2
II	Практичні заняття	
1	Засоби стилізації.	4
2	Визначення стилю.	4
3	Стиль і стилістика в декоративній композиції та декоративно-прикладному мистецтві.	6
4	Стиль та стилістика. Авторська стилістика. Графічна основа ілюстрації та анімації	
	Оригінальність вирішення теми	2
	Композиція аркуша	4
5	Авторська стилістика та емоції (настрій)	
	Оригінальність вирішення теми	2
	Стилістична єдність	2
	Образність	2
6	Гіперболізація, метафоричність. Асоціація та образ.	
	Композиція аркуша	2
	Оригінальність вирішення теми	2
	Стилістична єдність	2
7	Формальні засоби композиції та стилізація у створенні образно-асоціативних композицій	
	Композиція аркуша	2
	Оригінальність вирішення теми	2
	Стилістична єдність	2

6. Карта самостійної роботи

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
1-й семестр		28	85
ЗМ 1. Виразно-графічні засоби композиції.			
1	Точка, лінія, пляма як зображувальні засоби.	4	5
2	Точка, лінія, пляма як засоби виразності емоцій та настроїв.	4	5
3	Загальні принципи організації площини.	4	5

4	Вигини площини. Поняття «модуля». Метрична та ритмічна повторюваності. Метричні та ритмічні ряди. Визначення комбінаторики. Основи орнаменту.		
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Композиція аркуша	2	5
5	Контраст - нюанс.		
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Стилістична єдність	2	15
6	Інтерпретація орнаментальних композицій		
	Композиція аркуша	2	5
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Стилістична єдність	4	15
2-й семестр		42	160
<i>ЗМ 2. Основи стилізації.</i>			
1	Засоби стилізації.	4	5
2	Визначення стилю. Ознаки стилю.	4	5
3	Стиль і стилістика в декоративній композиції та декоративно-прикладному мистецтві.	6	5
4	Стиль та стилістика. Авторська стилістика. Графічна основа ілюстрації та анімації		
	Оригінальність вирішення теми	4	10
	Композиція аркуша	2	5
5	Авторська стилістика та емоції (настрій)		
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Стилістична єдність	2	10
	Образність	2	10
6	Гіперболізація, метафоричність. Асоціація та образ.		
	Композиція аркуша	2	5
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Стилістична єдність	2	10
7	Формальні засоби композиції та стилізація у створенні образно-асоціативних композицій		
	Композиція аркуша	2	5
	Оригінальність вирішення теми	2	10
	Стилістична єдність	4	10

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ І ПРОЕКТНОЇ ГРАФІКИ»

Таблиця 7

Разом: 180 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 66 год., самостійна робота – 70 год., поточний модульний контроль – 10 год.											
Разом: 60 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 26 год., самостійна робота – 28 год., поточний модульний контроль – 4 год.											
Назва розділів	Виразно-графічні засоби композиції..										
Семестр	1										
Кількість балів	284										
Теми змістових модулів	Змістовий модуль 1. Виразно-графічні засоби композиції.										
Кількість балів за ЗМ	284										
Кількість години	2	4	4	4	4	4	4	6			
Теми лекцій	Композиційні засоби										
Відвідування (бали)	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Теми прак.занять		Засоби зображення	Засоби виразності	Принципи організації площини.	Вигини площини. Метричні та ритмічні ряди. Комбінаторики. Основи орнаменту.		Контраст - нюанс.		Інтерпретація орнаментальних композицій		
					Оригінальність вирішення теми	Композиція аркуша	Оригінальність вирішення теми	Стилістична єдність	Композиція аркуша	Оригінальність вирішення теми	Стилістична єдність
Практичні роботи (бали)		10	10	10	20	10	20	30	10	20	30
Самостійна робота (бали)		5	5	5	10	5	10	15	5	10	15
Поточний контроль (бали)	МКР - 25										
Разом за семестр – 284 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 2,84)											

Таблиця 8

Разом: 120 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 42 год., поточний модульний контроль – 6 год.	
Назва	Основи стилізації

розділів															
Семесртр	2														
Кількість балів	265														
Теми змістових модулів	Змістовий модуль 2. Основи стилізації														
Кількість балів за ЗМ	265														
Кількість години	2	4	4	6	6	6			6			6			
Теми лекцій	Стилiзацiя.														
Вiдвiдуваннiя (бали)	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Теми практичних занять		Засоби стилiзацiї.	Визначення стилю	Стиль i стилiстика в декоративно-прикладному мистецтвi.	Авторська стилiстика як основа iлюстрацiї та анiмацiї	Авторська стилiстика та емоцiї (настрiй)			Гiперболiзацiя, метафоричнiсть. Асоцiацiя та образ.			Формальнi засоби композицiї та стилiзацiя у створеннi образно-асоцiативних композицiї			
					Оригiнальнiсть вирiшення теми	Композицiя аркуша	Оригiнальнiсть вирiшення теми	Стилiстична єднiсть	Образнiсть	Композицiя аркуша	Оригiнальнiсть вирiшення теми	Стилiстична єднiсть	Композицiя аркуша	Оригiнальнiсть вирiшення теми	Стилiстична єднiсть
Практичнi роботи (бали)		10	10	10	20	10	20	20	20	10	20	20	10	20	20
Самостiйна робота (бали)		5	5	5	10	5	10	10	10	5	10	10	5	10	10
Поточний контроль (бали)	МКР - 25														
Разом за семестр – 265 бали. (коефiцiєнт визначення успiшностi – 2,65)															

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:
  - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-дискусія) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
  - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація (відео або презентація у PowerPoint).
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів, практичних графічних завдань, вправ тощо.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни і ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); демонстрація різних прийомів і вправ опанування графічними техніками.
2. Основні прийоми викладання:
  - лекції із застосуванням прозірок;
  - складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
  - підготовка доповідей з теми модуля;
  - розробка тестових завдань з теми модуля;
  - добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
  - розробка підсумкового контролю у вигляді тестів з теми модуля;
  - написання реферату з теми модуля та розробка дидактичного матеріалу у вигляді презентації.

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів-магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи візуального контролю:** перегляд практичних, самостійних та творчих робіт, презентацій (у PowerPoint).
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання,

самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: *модульної та рейтингової*. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (ними можуть бути оцінювання практичних робіт, домашніх самостійних завдань, опитування, контрольні роботи, тести тощо);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (екзамен чи залік).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі тестів із використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами кожного семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен модуль у семестрі.

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- рівень виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;
- модульна контрольна робота.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- оригінальність, нестандартність вирішення запропонованих завдань;
- якість практичного втілення обраної ідеї;
- самостійність виконання завдань;
- відповідність матеріалів та технік образному рішенню;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового модулю, балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену чи заліку).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 5

1-й семестр											Підсумковий рейтинговий бал	Сума
Поточний контроль та самостійна робота											284	100
Змістовий модуль № 1												
T1	T2	T3	T4	T5		T6		T7		МК1	Коефіцієнт усп. 284 : 100 = 2,84	
1	17	17	17	31	16	31	46	16	31	46		25

2-й семестр															Підсумковий рейтинговий бал	Сума
Поточний контроль та самостійна робота															265	100
Змістовий модуль № 2																
T1	T2	T3	T4	T5		T6			T7		T8			МК1	Коефіцієнт усп. 264 : 60 = 4,41	
1	17	17	17	32	16	31	31	31	16	31	31	16	31	31		25

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльних таблиць оцінок і робиться відповідний висновок (табл.5, 6).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 6

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю

		недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (табл.: 7-8), де зазначено види й терміни контролю.

11.Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни «Основи композиції та проектої графіки» забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board, авторські засоби мультимедіа):

- ✓ опорні конспекти лекцій, презентації;
- ✓ навчальні посібники, підручники тощо;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань, тестів для підсумкового контролю).

12. Рекомендована література

Базова

1. Степанов А.В., Мальгин В.И., Иванова Г.И. Объемно-пространственная композиция. – М., Архитектура-С. – 2007. – 256 с.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. – М., Харвест. – 1999. 312 с.
3. Волков Н. Н. Композиция в живописи. – М., Искусство. – 1977.
4. Дагдьян Калуст. Декоративная композиция – М., Феникс. – 2010. – 315 с.
5. Голубева О.Л. Основы композиции. – М., Искусство. – 2004. – 121 с.
6. Паранюшкин Р. В. Композиция. – Волгоград, Феникс. – 2005.
7. Логвиненко Г.М.. Декоративная композиция – Владос. – 2005. – 161 с.
8. Ковальчук Н.А. Композиция. Художественные средства. – Москва, Плакат. – 1990. – 32 с.
9. Черневич Е. Русский графический дизайн 1880 – 1917. – М., Внешсигма. – 1990. – 209 с.
10. Квентин Ньюарк. Что такое графический дизайн. – М., Астрель. – 2005.
11. Элис Туэмлоу. Графический дизайн: Фирменный стиль, новейшие технологии и креативные идеи. – М., Астрель – АСТ. – 2006. – 256 с.
- 12.Валуєнко Б.В. Архитектура книги. – К., 2002.
- 13.Лесняк В. Акцидентный шрифт. – Харьков.: Колорит, 2004.
- 14.Лещинский А.А. Основы графики: Учеб. пособие / А.А.Лещинский. – Гродно: ГрГУ, 2003. – 194 с.
- 15.Поліщук А.А. Теорія та практика графіки. : навч. пос. / Поліщук А.А. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 212 с.
- 16.Серов С.И. Графика современного знака. – М. : Линия График, 2003. – С. 381 – 385.
- 17.Чебаник В. Графіка української мови/абетка. – К., 2004.
- 18.Яковлев М.И. Композиція + геометрія. – К.: Каравела, 2007. – 240 с.

Допоміжна

- 19.Адамов Е.Б. и др. Художественное конструирование книги. - М., 1975.
- 20.AGAINST THE CLOCK. Искусство дизайна – с комп'ютером и без.../ Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 208 с.
- 21.Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие (сокр. пер. с англ. В.Н. Самохина, общ. ред. и вст. ст. В.П. Шестакова). — Москва, “Прогресс”, 1974.
- 22.Арнхейм Р. "Новые очерки по психологии искусства", Пер. с англ. Москва, "Прометей", 1994.
- 23.Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – "Искусство" Ленинградское отделение, 1985. – 236 с., ил.
- 24.Боумен У. Графическое представление информации. Пер. с англ. М.: Мир,1971. (William J.Bowman, Graphic Communication. John Wiley & sons, New York - London - Sydney, 1968.).

25. Введение в курс «Компьютерная графика». Шрифтовой плакат в программах «Adobe Photoshop» и «CorelDRAW»: Учебное пособие. - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. - 127 с.: ил. ISBN 5-7410-2006.
26. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. - К, Вища школа, 1988, - 191 с.
27. Дыко Л.П. Основы композиции в фотографии. – М.: Высшая школа, 1988.
28. Кузьмин Н.В. Художник и книга: Заметки об искусстве иллюстрирования. – М.: Дет.лит., 1985.- 191 с., ил.
29. Лесняк В.И. Графический дизайн (основы профессии). – К.: Биос Дизайн Бук, 2009,-416 с.
30. Пирс Ч.С.. Что такое знак? // Вестник Томского Государственного Университета. - 2009. - №3(7). - С. 88-95
31. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
32. Рок Ирвин, Введение в зрительное восприятие, 2 книги, Пер. с англ. М.: Педагогика, 1980.
33. Тимофеев Г. Графический дизайн - М.: Издательство «Познавательная книга плюс», 2001.
34. Чегодаева М.А. Книжное искусство СССР. – М., Книга, 1983, 276с., ил.
35. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. / Монография. – К.: Вища школа, 1987. – 248 с., ил.

13. Інформаційні ресурси

Використання студентами інтернет-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, практичних завдань;
- інформація про досягнення графічного мистецтва та дизайну, сучасні дизайн-проекти різних видів та напрямів;
- історія графіки та світові школи дизайну, персоналії;

Рекомендовані Інтернет-сайти:

1. <http://kak.ru/>
2. [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/)
3. <http://books-art.ru/>
4. <http://www.designstory.ru/designers/>
5. [http:// www.exlibris.su/](http://www.exlibris.su/)